

[Lannung.]

at de afroasiatiske landes udvikling gik mod fuld uafhængighed, må vel begynde at blive troende, når de nu har oplevet, at den del af det sorte kontinent, Belgisk Kongo, som mange ventede altid ville holde sig i ro, med syvmileskridt er gået frem til revolutionære nationale krav. Vi er midt i slutfasen af en stor, uafvendelig, historisk udvikling imod kolonifolkenes selvstyre og ligeberettigelse. Spørgsmålet er kun, om udviklingen skal ske på en måde, som giver vesten kredit og goodwill, eller det modsatte. Det er og bliver en vigtig opgave for os i vesten at sikre det bedst mulige samarbejde og venskab med disse områder og i fælles interesse, at de ikke går tabt for væstlig indflydelse og kultur. Hvad det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft sagde om kampen om menneskenes sind derude, kan jeg underskrive, al den stund jeg selv var inde på nøjagtig de samme tanker ved den tidligere debat om dette spørgsmål.

Vigtige træk i udviklingen betegner konferencen i Accra og konferencen i Cairo. Temaet for konferencen i Accra i december måned var udviklingen af fællesskabsfølelsen mellem de afrikanske folk, et forenet Afrika. De vil se at nå i Afrika, hvad vi andre arbejder for i Europa, samtidig med at de vender sig mod resterne af kolonieredømmet. Så længe vi ikke forstår at vurdere disse bestræbelser, er vore anstrengelser for at komme til varig forståelse med Afrikas folk dømt til at mislykkes. Konferencen i Cairo, den afroasiatiske økonomiske konference, var organiseret af Den forenede arabiske Republiks handelskammer. Den var sikkert ikke virkelig repræsentativ, men vi gør alligevel klogt i ikke at lade den upåagtet. En hovedopgave for konferencen var at drøfte deres bekymring med hensyn til og de skadelige følger af det europæiske fællesmarked. Jeg forstår, at en sådan frygt og deraf følgende fjendtlig stemning også manifesterede sig på GATTs novembermøde i Genève. Da vi alle må lægge megen vægt på venskabelige forbindelser mellem Europa og de nye lande derude, må vi notere med tilfredshed, at de seks synes at ville tage hensyn til denne bekymring.

Før jeg forlader FN, vil jeg gerne fremhæve det betydningsfulde lyspunkt, at

FNs generalsekretær er stærkere placeret end før. Det er, som om frygten for den katastrofe, der kan komme, og følelsen af, at der er brug for en lynafleder, en formidler, har givet FN's generalsekretær en ny og stærkere stilling, en stilling, som pagten vel rummer mulighed for, men ikke nødvendigvis fører til. Dag Hammarskjöld har ved sin „politik“ som generalsekretær, sin måde at udøve posten på og sin integritet, sin forbilledlige håndtering af Suezkrisen og sin indsats i Libanon-Jordankrisen vundet en betydningsfuld position, placering og goodwill for sig og posten som sådan. Det er med rette sagt, at fra at være en embedsmand, der udfører givne instrukser, er han mere og mere blevet en eksekutor, der handler under en slags parlamentarisk ansvar. Årsagen til denne uforudsete ændring havde også sin rod i Suezkrisen; da det var mislykkedes for generalforsamlingen at nå til en beslutning, der kunne tilfredsstille både flertallet og Israel, udviklede der sig det, som man har kaldt et mærkeligt nødhjælpssystem. Hammarskjöld måtte selv tage affære, og det blev under begivenhedernes vægt stiltiende accepteret fra alle sider. Han fik gydt olie på de oprørte bølger, forhindret en skæbnesvanger udvikling og tilvejebragt en løsning af den akutte krise.

Jeg henstiller, at den danske regering og forventelig også de øvrige nordiske regeringer, hvis Berlin- og Tysklandssituationen ender i en akut krise, vil medvirke til, at man da går vejen over FN. Man kunne tidligere have forsøgt at anse dette for himmelblå, overidealistisk, men upraktisk tankegang, men det gælder ikke mere, efter at Suez og mellemøsten tre gange har givet syn for sagn. Det har da heldigvis også fra amerikansk side været antydet, at man i sidste instans må gå den vej, og den må skønnes at være meget at foretrække fremfor at lade begivenhederne tage magten.

Vi deler i øvrigt det synspunkt, at man må benytte den første gunstige politiske mulighed til at få oprettet en permanent FN-styrke.

Også vi hilser oprettelsen af Europarådets menneskerettighedsdomstol som den første af sin art i verden med den største tilfredshed. Vi har her brudt ny jord for retstanken, og da vejen frem her ofte har været træls